

לזכות שמואל אליהו הכהן וזוגתו שרה יסכה
וילדיהם: יהושע וזוגתו דינה גוטמן, שירה,
אוריאל מנחם הכהן, הילה, אילה שיחיזו אייזנברג

המציל נפש אחת... הרב דוד שוחט

נולדתי וגדלתי בבאזל, שווייץ, אולם בשנת תש"ז (1947), כשהייתי בגיל חמש עשרה, עברה משפחתי להולנד, שם התמנה אבי לכהן כרבה הראשי של העיר האג, וגם פתח שם ישיבה לפליטי מלחמה הונגריים. כעבור כחמש שנים, באתי לניו יורק ללמוד בישיבת חב"ד המרכזית שבשכונת קראון הייטס.

בחרתי בישיבת חב"ד בהמלצת דודי, הרב חיים מרדכי אייזיק חדקוב, ששימש אז כמוזכירו של הרבי. אולם מה שבאמת שכנע אותי לבחור בישיבה זו הייתה הגאווה היהודית שראיתי שחסידי חב"ד מפגינים. באירופה רבים מבין היהודים שומרי המצוות ניסו להשתלב בסביבה - אם כי אין להאשים אותם בכך, בהתחשב באנטישמיות שרווחה מאוד אז. הם היו אמנם מקפידים לכסות את ראשם, אם כי לא בכיפה - דבר שהיה גורם להם להתבלט; במקום זאת הם חבשו כובע או קסקט שלא היה שונה ממה שאנשים רבים ברחוב חבשו לראשם. לעומת זאת, חסידי חב"ד חבשו כיפות במופגן וללא חשש, ואפילו הסתובבו ברחוב כאשר חוטי ציציותיהם בולטים החוצה. זה הרשים אותי ביותר.

בשנת תשי"ב (1952), אחרי שהתחלתי את לימודי בישיבת חב"ד, זכיתי להיכנס לראשונה בחיי ליחידות עם הרבי. מה שאני זוכר בברור מאותה יחידות ראשונה הוא המסר של עד כמה צריך להעריך ולייקר את החיים. "אל תתייחס אל החיים כדבר המובן מאליו", אמר לי הרבי. "בבוקר, כשאתה מתעורר, תן הודיה לקב"ה על כל מה שהעניק לך".

הוא המשיך ואמר שיש אנשים רבים שהולכים לישון בלילה, וכאשר הם מתעוררים בבוקר, הם מצפים למצוא את הנעליים שלהם לצד המיטה, במקום שבו הניחו אותם בליל אמש. תוך כדי שהם מתלבשים, הם מתחילים להתלונן על כך שמזג האוויר קר מדי, או חם מדי. למעשה, הם מעבירים ביקורת על הקב"ה, שכן, מי שולט במזג האוויר? במקום זאת, עליהם להכיר תודה על עצם היותם עדיין בחיים, על כך שרכושם עדיין ברשותם, על כך שיום חדש מתחיל ויש להם הזדמנות לעשות הרבה מעשים טובים. זה היה לקח שאותו לא אשכח לעולם.

באותה יחידות ראשונה, הרבי גם המליץ לי להיכנס לעסוק בתחום החינוך היהודי. תכננתי בתום לימודי להירשם ללימודים באוניברסיטה וללמוד הנדסת חשמל, אבל הרבי אמר שאחוש הרבה יותר סיפוק בעבודת קירוב והפצת יהדות, שכן "כל יהודי הוא יהלום", כלשונו.

שמעתי בקולו, ובשנת תשי"ז (1957) התמניתי לשמש כשלוחו של הרבי לטורונטו, קנדה - שם אני נמצא מאז. אחרי שהתבססתי בטורונטו, הוזמנתי פעם על ידי הרב מוטל זאיינץ, שליחו של הרבי לבופלו, למסור שיחה בפני סטודנטים באוניברסיטה מקומית. לקראת מועד ההרצאה, התברר שהקהל יהיה מורכב ברובו מסטודנטים לא יהודים, ושיישאו שם דברים גם נציגים של דתות אחרות. הנטייה הראשונית שלי הייתה לסרב; לא רציתי לגזול זמן משאר משימותיי בהפצת היהדות. אולם, התקשרתי למזכירות הרבי כדי לשאול מה לעשות.

התשובה שקיבלתי הייתה שכדאי להשפיע לחיוב על אומות העולם, במיוחד בנוגע למצוות צדקה. נאמר לי גם כי כדאי שאספר סיפור מסוים, שיש המייחסים אותו לרב יום

«

טוב ליפמן, רב מפורסם בפולין מהמאה השבע עשרה (שאני מצאצאיו, אם כי בשעתו לא ידעתי מכך).

כך אכן עשיתי. השתתפתי באסיפה וסיפרתי את הסיפור שהתרחש בקראקוב בימיו של הרב יום טוב, המכונה גם "התוספות יום טוב", על שם ביאורו המפורסם על המשנה.

הסיפור מספר על יהודי שעל אף עושרו הרב, הייתה ידו קפוצה והוא סירב לכל פנייה ובקשה לתרום מהונו לצדקה. אין כל פלא אפוא, שיהודי קראקוב שנאו אותו, וכינו אותו "יוסל'ה קמצן". בבוא העת, כשנפטר יוסל'ה, קברו אותו בחלקה לא מכובדת בקצה בית העלמין. הם הרגישו שלא מגיע לו מיקום טוב יותר מזה.

אולם, כעבור כמה שבועות מפטירתו, התעוררה מהומה בעיר. עניים ונזקקים שהיו רגילים לקבל נדבות מהקצב ומהאופה, הושבו לפתע ריקם. כמו כן, בדרך מסתורית פסקה בבת אחת הזרמת הכספים לקרן גמילות החסדים שיועדה לסייע להוצאות חתונה וטיפולים רפואיים.

בצר להם, התדפקו נציגי הקהילה על דלתו של הרב יום טוב, כשהם תובעים לקבל הסבר. אחרי שדרש וחקר, התברר לרב כי התורם המסתורי שעמד מאחורי כל מפעלי הצדקה בעיר היה לא אחר מאשר אותו יוסל'ה. הוא היה מפצה את הקצב ואת האופה על הנדבות שחילקו לנזקקים, והוא שהזרים תקציב לקרן הגמ"ח. הוא פשוט עשה את כל זה בהיחבא, משום שלא רצה שאיש ידע מכך.

הרב יום טוב התרגש כל כך ממעשיו האציליים, עד כדי כך שציווה כי בבוא העת, כאשר ייפטר הוא מהעולם, רצונו להיטמן בקצה בית העלמין, לצד קברו של "יוסל'ה הקמצן".

כאשר סיימתי לספר את הסיפור הזה, שהתקבל יפה בקרב הקהל, ניגש אלי כומר צעיר וביקש שאחזור שוב על הסיפור. בתחילה סירבתי, ואמרתי בהלצה ש"השתדלתי כמיטב יכולתי, וגם בפעם הבאה איכות האנגלית שלי לא תשתפר". אך הוא כל כך התעקש עד שהסכמתי, והזמנתי אותו שיגיע אל חדרי בבית המלון שם אחזור בעבורו שנית על הסיפור.

שמתי לב שתוך כדי דבריי הוא היה נראה עצבני מאוד. הוא פסע כל העת הלך וחזר בחדר, וכשסיימתי, ביקש שאחזור בשלישית על הסיפור. התחלתי לחשוב שהבחור כנראה לא לגמרי שפוי, וביקשתי להבין מדוע יש לו כזו אובססיה סביב הסיפור הזה.

"אני חושב שיוסל'ה היה הסבא רבא שלי", אמר.

"איך זה ייתכן?" שאלתי, "הוא היה יהודי, ואתה הרי כומר!" הוא הסביר כי אמו הייתה פליטת מלחמה פולנייה, וכאשר היא נישאה לאביו, שהיה קצין בצבא, היא נאלצה להסכים

לשמור בסוד את זהותה האמיתית. אולם, לפני פטירתה היא גילתה לבנה את הכול. היא שיתפה אותו בייחוסה היהודי, וסיפרה לו סיפור דומה מאוד על אחד מאבותיו הקדומים.

"משמעות הדבר היא שאתה יהודי", אמרתי. "ובתור יהודי, אתה מצווה ללכת בדרך התורה ולשמור את מצוותיה".

הוא יצא מהחדר מבלי לומר דבר, וחשבתי שלעולם לא אשמע ממנו שוב. אבל מסתבר שטעיתי.

כעבור שנים, כשביקרתי פעם בירושלים, ניגש אלי אדם מזוקן ליד לכותל המערבי. "הרב שוחט, שלום עליכם!", אמר. "האם אני מכיר אותך?", שאלתי.

אתה מכיר אותי ב"גלגול" הקודם. אני הבחור ששוחח אתך אחרי ההרצאה שלך בבופלו. . . בהמשך לאותה שיחה יצא לי לחשוב הרבה, ולבסוף החלטתי לשוב אל שורשיי. והנה, עכשיו אני כאן, חסיד ברסלב".

כאשר שמעתי את הדברים, הבנתי מדוע הרבי הורה לי למסור את אותה הרצאה ולספר את הסיפור ההוא. זה לא היה במקרה. היה שם יהודי אחד שצריך היה להציל אותו. כך אני אומר לכל שלוחי חב"ד - אל לכם להתלונן על כך שהרבי שלח אתכם לעולם מלא בקשיים. אל תחשבו לעצמכם, "אני לא אמור להיות כאן", או "אני לא רוצה לעשות את הדבר ההוא או את הדבר הזה". זכרו על מה מדובר כאן - כל המציל נפש אחת, כאילו הציל עולם ומלואו!

הרב דוד שוחט משרת את הקהילה היהודית בטורונטו מאז שנת תשי"ז (1957), ומכהן כיום כנשיא ועד הרבנים של טורונטו. הוא רואיין בביתו בחדש סיון, תשע"ב (2012).

לזכות הורינו היקרים הרב יעקב ומרת בתיה שיחיו מינסקי הוקדש ע"י בנם ר' שניאור ויוכבד שיחיו מינסקי

השבוע לפני:

◀ **תש"ם (1980)** — כמחוות כבוד לרגל מלאת שלושים שנה מיום עלותו על כס נשיאות חסידות חב"ד, הגיע הרב יוסף בער סולובייצ'יק להשתתף בהתוועדות השנתית שנהג הרבי לערוך ב-770 לכבוד י' בשבט. הרב סולובייצ'יק שהה בברלין בסוף שנות תר"פ (1920), בתקופה בה התגורר שם הרבי. ההתוועדות של אותה שנה הייתה חסרת תקדים בהיקף המשתתפים, כאשר אלפים רבים גדשו את האולם.¹ בשבט

1 קובץ השישים, עמ' 53

ההקדשות שלכם

מאפשרות את המשך הפצת הגיליון השבועי.

לפרטים נוספים

ולהרשמה לקבלת הגיליון השבועי בדוא"ל

כתבו לנו: sipursheli@jemedi.org

פריקט של

JEWISH EDUCATIONAL MEDIA

sipursheli@jemedi.org | myencounterblog.com | 03-9608018

784 Eastern Parkway | Suite 403 | Brooklyn, NY 11213

© כל הזכויות שמורות 2015